

บทที่ 12

อัฟกานิสถาน : ประเทศที่เอาชนะได้ ยึดครองไม่ได้

อัฟกานิสถาน (Afghanistan) เป็นประเทศหนึ่งในภูมิภาคเอเชียใต้ คำว่าอัฟกานิสถาน มาจากรากศัพท์สันสกฤตที่ว่า “Upa-gana-stan” มีความหมายว่า ดินแดนซึ่งเหล่าชนเผ่า พันธมิตรอาศัยอยู่ ชื่อประเทศ “อัฟกานิสถาน” เป็นชื่อที่ถูกเรียกขานดินแดนแห่งนี้ในสมัยยุคใหม่ ในอดีตดินแดนแห่งนี้มีชื่อว่า “อารยนา” ต่อมาเปลี่ยนเป็น “กูรขาน” ในยุคกลาง

สภาพภูมิศาสตร์ สภาพภูมิศาสตร์โดยทั่วไปของประเทศอัฟกานิสถานเป็นภูเขา ที่ราบสูงและทะเลทราย สภาพอากาศร้อนชื้นแบบมรสุม แต่ในหน้าหนาวจะหนาวจัดมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตภูเขา ทางตอนเหนือของอัฟกานิสถานมีพรมแดนติดต่อกับสาธารณรัฐเช็ก สาธารณรัฐคาซัคสถาน และเตอร์กเมนิสถาน ซึ่งเป็นกลุ่มประเทศที่เคยเป็นส่วนหนึ่งของสหภาพโซเวียตรัสเซีย ทางด้านตะวันตกติดกับสาธารณรัฐอิสลามอิหร่าน ส่วนทิศตะวันออกและทิศใต้ติดกับสาธารณรัฐอิสลามปากีสถาน

ประเทศอัฟกานิสถานมีพื้นที่ทั้งหมด 647,497 ตารางกิโลเมตร เมืองหลวงชื่อกรุงคาบูล (Kabul) เป็นเมืองเก่าแก่มีประชากรอาศัยอยู่ประมาณ 2,000,000 คน ส่วนประชากรทั้งประเทศมีประมาณ 26,000,000 คน (ค.ศ. 1999) เชื้อชาติของประชากรมีมากกว่า 4 เชื้อชาติ ประมาณร้อยละ 38 มีเชื้อชาติแพชตู (Pashtos) รองลงร้อยละ 25 เป็นเชื้อชาติทาจิก (Tadzhiks) อีกร้อยละ 19 เป็นเชื้อชาติฮัชซา (Hazaras) อีกร้อยละ 6 เป็นเชื้อชาติอุซเบก (Uzbeks) ที่เหลือเป็นชนเชื้อชาติอื่นๆ และด้วยปัจจัยทางด้านเชื้อชาติ ภาษาที่ชาวอัฟกันใช้พูดจึงมีหลายภาษา มีทั้งภาษาปุษตู ดารี เปอร์เซีย อุซเบก และเติร์กเมน ส่วนภาษาราชการมีถึง 3 ภาษา คือ ปุษตู อัฟกัน และเปอร์เซีย ความเป็นเอกภาพของอัฟกานิสถานมีอยู่อย่างเดียวคือศาสนาอิสลามซึ่งเป็นศาสนาที่ชาวอัฟกันถึงร้อยละ 99 เชื่อถือ

ประวัติศาสตร์ ในยุคโบราณ พื้นที่ประเทศอัฟกานิสถานปัจจุบันจัดว่ามีความสำคัญเนื่องจากเป็นเส้นทางเชื่อมระหว่างอินเดียกับตะวันออกกลาง และเชื่อมจีนกับเอเชียกลาง ด้วยเหตุนี้ชุมชนเผ่าต่างๆ ที่ตั้งถิ่นฐานในบริเวณอัฟกานิสถานจึงรับวัฒนธรรมหลากหลาย กล่าวคือ เปอร์เซียหรืออิหร่าน อินเดีย และเอเชียกลาง นักปรัชญาและนักประวัติศาสตร์ผู้มีชื่อเสียงชาวกรีกชื่อเฮโรโดตัส (Herodotus 480-430 B.C.) ได้กล่าวถึงกลุ่มชนที่อาศัยอยู่บริเวณรอบๆ ของเมืองคาบูล (Kabul) เมืองหลวงปัจจุบันของอัฟกานิสถานในระยะประมาณคริสต์ศตวรรษที่ 4 ก่อน

คริสต์กาล เมื่อพระเจ้าอเล็กซานเดอร์มหาราชแห่งมาซิโดเนียได้ขยายอำนาจเข้าสู่อินเดีย กองทัพกรีกได้บุกรุกเข้าสู่ชุมชนที่เมืองคาบูล และครอบครองอยู่จนสิ้นสมัยของอเล็กซานเดอร์มหาราช

หลังจากนั้น ชุมชนในบริเวณอาฟกานิสถานถูกรุกรานจากรัฐขนาดใหญ่เพื่อนบ้านอีกเป็นระยะๆ อาทิ ปี 322 ก่อนคริสต์กาล กษัตริย์จากอินเดียขยายอำนาจเข้าครอบครองพื้นที่ด้านตะวันออก ปี 250 ก่อนคริสต์กาล กษัตริย์เชื้อสายกรีกขยายอำนาจเข้ามาอีกครั้งหนึ่ง ปี 175 ก่อนคริสต์กาล กษัตริย์เชื้อสายกรีกจากแบคเทรีย (Bactria) และพาร์เทีย (Parthia) ได้รุกเข้ายึดเมืองคาบูลผ่านเข้ายึดด้านตะวันตกเฉียงเหนือของอินเดีย ซึ่งในครั้งนี้ได้มีการสถาปนาการปกครองระบอบกษัตริย์ราชวงศ์อินโด-กรีก (Indo-Greek Dynasties) ขึ้น

ถึงสมัยกลาง ค.ศ. 565 กองกำลังชาวเติร์กจากเอเชียกลางได้รุกรานเข้าสู่อาฟกานิสถาน ทำการปกครองชุมชนในบริเวณนี้ ถึงปี ค.ศ. 658 จึงหมดอำนาจลงเนื่องจากพ่ายแพ้การรบกับจีน ระยะเวลานี้ได้เปิดช่องให้ชาวอาหรับขยายอำนาจเข้าสู่อาฟกานิสถานได้ และการขยายอิทธิพลของศาสนาอิสลามจะเป็นไปอย่างมั่นคง ถึงคริสต์ศตวรรษที่ 9-10 ได้ปรากฏว่า หัวหน้าเผ่าหรือผู้ปกครองเผ่าที่ไม่ใช่มุสลิมจะหมดอำนาจไป นอกจากนั้นหัวหน้าเผ่าเหล่านี้จะมีเชื้อสายเติร์กและอิหร่านเกือบทั้งหมด

ต้นคริสต์ศตวรรษที่ 13 กองทัพมองโกลภายใต้การนำของเจงกิสข่านได้รุกรานเข้าสู่ด้านตะวันออกของอาฟกานิสถาน มีอำนาจปกครองอยู่จนสิ้นสมัยของเจงกิสข่านในปี ค.ศ. 1221 หลังจากนั้นจนถึงคริสต์ศตวรรษที่ 14 ชาวอาฟกันบางเผ่าจะปกครองตนเองเป็นอิสระจากมองโกล แต่ผู้นำบางเผ่าจะปกครองในแบบข้าชัณฑลีมาขึ้นต่อจักรพรรดิมองโกล ถึงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 16 ชนเผ่าอุซเบ็คซึ่งเป็นชนเชื้อสายเติร์กได้รุกรานเข้าสู่อาฟกานิสถาน ดังนั้นอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่าเมื่อสิ้นสมัยกลางของตะวันตก ลักษณะการเมืองของชาวอาฟกันยังคงมีรูปแบบของเผ่าชน ไม่เป็นรัฐเดี่ยว ถึงแม้จะมีการปกครองระบบกษัตริย์และมีการสถาปนาราชวงศ์กษัตริย์ก็ตาม

ระยะยุคใหม่ พื้นที่อาฟกานิสถานยังคงถูกรุกรานจากศัตรูภายนอก ซึ่งส่งผลให้การก่อตั้งประเทศมีอุปสรรค จากปลายคริสต์ศตวรรษที่ 18 อาฟกานิสถานจึงเริ่มมีสภาพของความเป็นรัฐเดี่ยวเกิดขึ้น และผู้ปกครองส่วนใหญ่จะเป็นชาวอาฟกัน กลางคริสต์ศตวรรษที่ 18 กองทัพรัสเซียได้บุกรุกทางตอนเหนือของอาฟกานิสถาน ขณะเดียวกันออตโตมานเติร์กเข้ายึดครองพื้นที่ด้านตะวันตก เหตุการณ์เลวร้ายมากขึ้นเมื่อผู้นำเผ่าอาฟกันต่อสู้ชิงอำนาจกันเอง ปรากฏว่าซาร์แห่งเปอร์เซียขยายอำนาจเข้าครอบครองพื้นที่อาฟกานิสถานได้จำนวนหนึ่ง ผนวกดินแดนอาฟกานิสถานเป็นส่วนหนึ่งของจักรวรรดิเปอร์เซีย ถึง ค.ศ. 1747 เมื่อจักรวรรดิเปอร์เซียอ่อนแอลง ดินแดนอาฟกานิสถานส่วนที่อยู่ในอำนาจของเปอร์เซียก็เป็นอิสระ ชาวอาฟกันที่อพยพหนีภัยอำนาจของชาวเปอร์เซียได้กลับมาตั้งถิ่นฐานใหม่ อาทิ มีชาวอาฟกันประมาณ 4,000 คนอพยพมาสู่เมืองกันดาฮาร์ (Qandahar) ในปีดังกล่าว

ช่วงกลางคริสต์ศตวรรษที่ 18 สภาของเผ่า (Tribal Assembly) ในอาฟกานิสถาน ได้ประชุมตกลงเลือกหัวหน้าเผ่าคนหนึ่งขึ้นเป็นกษัตริย์ กษัตริย์องค์ใหม่มีนามว่าดูร์รานี (Durrani) ดูร์รานีดำเนินนโยบายรวมชาวอาฟกันเผ่าต่างๆ เข้าเป็นชาติรัฐเดียวกัน ภายใต้การปกครองของรัฐบาลที่เข้มแข็ง ได้ทำสงครามปลดแอกชาวอาฟกันจากการปกครองของชาวต่างชาติ ต่อมาดูร์รานี ได้รับการเรียกขานว่า “baba” มีความหมายว่าบิดาของชาติ ทว่า ในสมัยของติมูร์ (Timur) โอรสของดูร์รานีกลับได้รับการต่อต้านจากประชาชนเป็นอย่างมาก จนต้องย้ายเมืองหลวงจากดาร์ฮาไปอยู่ที่เมืองคาบูล

หลังจากกษัตริย์ติมูร์สิ้นชีวิตลงในปี ค.ศ. 1793 ได้เกิดการสู้รบแย่งชิงอำนาจกันของบรรดาโอรสของพระองค์ ซามาน (Zama'n) โอรสองค์ที่ 5 ของติมูร์มีชัยชนะขึ้นครองอำนาจ แต่กษัตริย์ซามานดำเนินนโยบายขยายอำนาจ ที่สำคัญมีท่าทีจะขยายเข้าสู่อินเดียซึ่งทำให้อังกฤษเกิดความหวาดระแวงเป็นอย่างมาก เพื่อสกัดการขยายอำนาจของอาฟกานิสถาน อังกฤษดำเนินนโยบายกระชับมิตรกับเปอร์เซีย มีการเซ็นสัญญาพันธมิตรระหว่างกันในเดือนมิถุนายน ค.ศ. 1809

สงครามอังกฤษ-อาฟกานิสถานครั้งที่ 1 ค.ศ. 1839-1842 สิ้นรัชสมัยของกษัตริย์ซามาน ก็เกิดการสู้รบแย่งชิงอำนาจกันอีกในอาฟกานิสถาน สภาวะการแย่งชิงอำนาจทางการเมืองเกิดขึ้นเสมอๆ เป็นการนำมาซึ่งความอ่อนแอของประเทศ เดือนพฤศจิกายน ค.ศ. 1837 กองทัพเปอร์เซียซึ่งได้รับการสนับสนุนจากรัสเซียได้รุกรานเข้าสู่เมืองเฮรัต (Herat) เหตุการณ์ครั้งนี้สร้างความไม่พอใจให้กับอังกฤษเป็นอย่างมาก เนื่องจากอังกฤษถือว่าเมืองเฮรัตเป็นเส้นทางยุทธศาสตร์สู่อินเดีย และการมีบทบาทของรัสเซียครั้งนี้จะเปิดช่องให้รัสเซียมีอิทธิพลครอบงำเปอร์เซีย อังกฤษจึงเข้าแทรกแซง โดยเป็นมิตรและให้ความช่วยเหลือทางทหารกับผู้ปกครองเมืองเฮรัต คาบูล และกันดาฮาร์ เดือนเมษายน ค.ศ. 1839 อังกฤษส่งกองทัพเข้าสู่พื้นที่อาฟกานิสถาน กองทัพอังกฤษถูกต่อต้านด้วยสงครามกองโจร มกราคม ค.ศ. 1842 กองทหารอังกฤษและกองทหารอินเดียพร้อมด้วยประชาชนอาฟกันจำนวนหนึ่งต้องอพยพหนีออกจากเมืองคาบูล กลางปี ค.ศ. 1842 อังกฤษส่งกองทัพเข้าโจมตีอาฟกานิสถานอีกครั้งหนึ่ง หลังจากได้ชัยชนะอังกฤษได้สถาปนาผู้นำอาฟกันคนหนึ่งขึ้นเป็นกษัตริย์ อังกฤษมีอำนาจเหนืออาฟกานิสถานจากปีนี้ไปจนถึง ค.ศ. 1863

สงครามอังกฤษ-อาฟกานิสถานครั้งที่ 2 ค.ศ. 1878-1880 เนื่องจากมีกษัตริย์บางองค์ของอาฟกานิสถานมีใจฝักใฝ่กับรัสเซีย เดือนพฤศจิกายน ค.ศ. 1878 อังกฤษจึงส่งกองทัพรุกเข้าสู่อาฟกานิสถานอีกครั้งหนึ่ง อาฟกานิสถานพ่ายแพ้ต้องยอมรับอิทธิพลของอังกฤษ แต่ในวันที่ 3 กันยายน ค.ศ. 1879 คณะทูตอังกฤษและครอบครัวถูกฆ่าตาย การรบระหว่างอังกฤษกับอาฟกานิสถานจึงเกิดขึ้นอีก และเช่นเคยอังกฤษเป็นฝ่ายมีชัย อย่างไรก็ตาม จะเห็นได้ว่าการรบชนะอาฟกานิสถานเป็นสิ่งไม่ยากนัก แต่การจะควบคุมไว้ให้ได้เป็นสิ่งที่เกือบจะทำได้

ช่วงสงครามโลกครั้งที่ 1 (ค.ศ. 1914-1919) อาฟกานิสถานประเทศเป็นกลาง ไม่เข้ากับฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด และเมื่อสงครามโลกสิ้นสุดลง ที่ประชุมสันติภาพกรุงปารีสได้รับรองความเป็นเอกราชอย่างสมบูรณ์ของอาฟกานิสถาน มีบางประเทศประกาศให้คำรับรองสถานภาพความเป็นเอกราชของอาฟกานิสถาน แต่มีใช้อังกฤษ

สงครามอังกฤษ-อาฟกานิสถานครั้งที่ 3 ค.ศ. 1919-1921 อังกฤษกับอาฟกานิสถานทำสงครามกันอีกครั้งหนึ่งในเดือนสิงหาคม ค.ศ. 1919 และเมื่อสงครามสิ้นสุดลงในปลายปี ค.ศ. 1921 อังกฤษได้ประกาศรับรองความเป็นเอกราชของอาฟกานิสถาน อย่างไรก็ตาม อาฟกานิสถานยังคงประสบกับปัญหาการเมืองภายในประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแย่งชิงอำนาจกันของบรรดาผู้นำชนเผ่าต่าง ๆ ซึ่งจะทำให้มีสงครามกลางเมืองเป็นผลลัพธ์ที่ตามมา

อาฟกานิสถานภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 อาฟกานิสถานเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเมืองเป็นแนวประชาธิปไตยโดยมีรัฐสภาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1931 ส่วนช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 เกิดขึ้นรัฐบาลอาฟกานิสถานดำเนินนโยบายต่างประเทศเป็นกลางอย่างเคร่งครัด หลังจากสงครามโลกสิ้นสุดลงรัฐบาลอาฟกานิสถานมีความสัมพันธ์ที่ดีกับทั้งสหภาพโซเวียตและสหรัฐอเมริกา ปัจจัยสำคัญสืบเนื่องจากความจำเป็นที่ต้องอาศัยเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศในการพัฒนาประเทศ และอาจประกอบด้วยปัจจัยด้านสภาพภูมิยุทธศาสตร์ ดังจะเห็นได้ว่าในปี ค.ศ. 1963 อาฟกานิสถานยังได้ดำเนินนโยบายกระชับมิตรกับจีนคอมมิวนิสต์อีกประเทศหนึ่ง

ค.ศ. 1964 อาฟกานิสถานประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ซึ่งผ่านการยอมรับของสภาหัวหน้าเผ่าและชนชั้นสูง มีผลเปลี่ยนแปลงการเมืองของประเทศเป็นระบบกษัตริย์ภายใต้รัฐธรรมนูญ กล่าวคือ มีการแบ่งอำนาจการปกครองเป็น 3 ส่วน นิติบัญญัติ บริหาร และตุลาการ บุคคลในราชวงศ์ก็จะอยู่เหนือการเมือง และมีนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้าคณะรัฐบาลเป็นครั้งแรกในปี ค.ศ. 1965 แต่ความยุ่งยากทางการเมืองภายในของอาฟกานิสถานยังคงเกิดขึ้นอีก ค.ศ. 1969 นักศึกษาเดินขบวนประท้วงรัฐบาลครั้งใหญ่ ในที่สุดเกิดการรัฐประหารเดือนกรกฎาคม ค.ศ. 1973 และอาฟกานิสถานเปลี่ยนการปกครองเป็นระบบสาธารณรัฐ กษัตริย์ลี้ภัยไปยังประเทศอิทาลี

มีการทำรัฐประหารอีกครั้งหนึ่งในปี ค.ศ. 1978 อาฟกานิสถานปรับการปกครองเป็นคอมมิวนิสต์ เปลี่ยนชื่อประเทศเป็น “สาธารณรัฐประชาชนอาฟกานิสถาน (People Republic of Afghanistan)” มีผู้นำชื่อ นูร์ โมฮัมเหม็ด ทารากิ (Nur Mohammed Taraki) ดำรงตำแหน่งทั้งประธานสภาปฏิวัติและนายกรัฐมนตรีของประเทศ รัฐบาลใหม่ประกาศดำเนินนโยบายคอมมิวนิสต์ในแบบ “สังคมนิยมวิทยาศาสตร์ (Scientific Socialism)” และช่วงเวลานี้เองที่อาฟกานิสถานมีความใกล้ชิดกับสหภาพโซเวียตและกลุ่มประเทศคอมมิวนิสต์ในยุโรปตะวันออก อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองครั้งนี้สร้างความไม่พอใจให้กับกลุ่มอนุรักษนิยมภายในประเทศเป็นอย่างมาก

การต่อต้านรัฐบาลสังคมนิยมวิทยาศาสตร์หรือคอมมิวนิสต์จึงเกิดขึ้นบ่อยครั้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากชุมชนมุสลิมหัวเก่า

มีนาคม ค.ศ. 1979 ทหาริประธานสภาปฏิวัติได้ประกาศแต่งตั้งนายฮาฟิซุลลาห์ อะมิน (Hafizullah Amin) เป็นนายกรัฐมนตรี เนื่องจากเหตุการณ์รัฐประหารในปลายปีนี้เองทหาริได้สิ้นชีวิตลง ฮาฟิซุลลาห์ อะมิน จึงประกาศเข้าดำรงตำแหน่งประธานสภาปฏิวัติ แต่การควบคุมอำนาจเบ็ดเสร็จภายในประเทศของเขาไม่เป็นที่พอใจของประชาชนนัก ฮาฟิซุลลาห์ อะมิน จึงถูกขับออกจากอำนาจและถูกฆ่าตายในเดือนธันวาคม ปี ค.ศ. 1979 จากความยุ่งยาก และการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองครั้งนี้ สหภาพโซเวียตได้ส่งกองทัพเข้าสู่อัฟกานิสถาน

ระยะ ค.ศ. 1979-1989 กองทัพของสหภาพโซเวียตรัสเซียได้บุกเข้ายึดครองอัฟกานิสถาน ชาวอัฟกันกลุ่มต่างๆ จับอาวุธขึ้นต่อสู้ กลุ่มต่อต้านสหภาพโซเวียตในครั้งนี้ที่สำคัญ คือ กลุ่มมูจาฮิดีน หรือกลุ่มนักรบศักดิ์สิทธิ์ เชื่อกันว่ากลุ่มมูจาฮิดีนได้รับการสนับสนุนจากสหรัฐอเมริกา แต่เมื่อสหภาพโซเวียตพ่ายแพ้ลงในปี ค.ศ. 1989 กลุ่มผู้ต่อต้านชาวอัฟกันได้แตกกันเอง เพราะต่างล้วนต้องการเป็นใหญ่เกิดการสู้รบแย่งชิงอำนาจระหว่างรัฐบาลเดมกับกลุ่มทหารอิสลามมีชื่อว่าตาลีบัน (Taliban) สงครามกลางเมืองในอัฟกานิสถานเริ่มต้นขึ้นในปี ค.ศ. 1997 กลุ่มทหารตาลีบันซึ่งเป็นฝ่ายรัฐบาลในขณะนั้นสามารถยึดครองพื้นที่ของประเทศได้มากขึ้นเรื่อยๆ กล่าวกันว่าถึงประมาณ 95 เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่ทั้งหมดของประเทศ ส่วนพื้นที่อีกประมาณ 5 เปอร์เซ็นต์อยู่ในการควบคุมของชาวอัฟกันกลุ่มอื่นๆ

อัฟกานิสถานกับวิกฤตการณ์การเมืองยุคปัจจุบัน สืบเนื่องจากมีกลุ่มผู้ก่อการร้ายได้ใช้เครื่องบินโดยสารพุ่งเข้าชนตึกเวิลด์เทรด เซ็นเตอร์ ที่กรุงนิวยอร์ก อาคารเพนตากอนที่ตั้งของกระทรวงกลาโหมสหรัฐอเมริกาที่กรุงวอชิงตัน ดี. ซี. มีผลทำให้อาคารเวิลด์เทรดพังทะลายลงและมีคนจำนวนมากกว่าสองพันคนสิ้นชีวิต ประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยูบุช ประกาศว่าเหตุการณ์ร้ายแรงครั้งนี้เป็นการกระทำของกลุ่มผู้ก่อการร้าย อัล กออิดะห์ หรือ อัล เคดา (Al Qaeda) ที่มีอสมมา บิน ลาดิน เป็นผู้ผู้นำ ซึ่งสหรัฐอเมริกาประกาศว่าเป็นความจำเป็นจะต้องนำตัวบุคคลดังกล่าวมาลงโทษให้ได้ และกล่าวอย่างหนักแน่นว่ารัฐบาลตาลีบันของอัฟกานิสถานจะต้องรับผิดชอบด้วย ในฐานะที่ให้ที่พักพิงต่อผู้ก่อการร้ายกลุ่มดังกล่าว

วันอาทิตย์ที่ 7 ตุลาคม ค.ศ. 2001 เวลา 23.30 น. ในประเทศไทย กองทัพสหรัฐบุกเข้าโจมตีอัฟกานิสถาน กองทัพอากาศสหรัฐทิ้งระเบิดปรมาณูพื้นที่ทุกแห่งที่คาดว่าเป็นแหล่งพำนักของอสมมา บิน ลาดิน และสมาชิกของกลุ่มอัล กออิดะห์ การหาตัว บิน ลาดิน ไม่ประสบผลสำเร็จ

ตาลีบัน (Taliban) แปลว่า คณะนักศึกษาที่มีอุดมการณ์ทางด้านศาสนา แบบเป็นตัวของตัวเอง แนวอนุรักษนิยม

แต่รัฐบาลตาลีบันภายใต้การนำของมุลเลาะห์ โมอัมหมัด โอมาร์ ถูกโค่นล้ม นับจากนี้ไปกองทหาร
อเมริกันได้ปฏิบัติการทางทหารในอัฟกานิสถาน ทั้งนี้ด้วยจุดมุ่งหมายที่จะทำลายล้างกลุ่มก่อ
การร้าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มอัล กออิดะห์ แล้ว สหรัฐอเมริกายังต้องการจะสถาปนาการ
ปกครองแบบประชาธิปไตยในอัฟกานิสถานอีกด้วย

บรรณานุกรม

Kennedy, Paul. **The Realities Behind Diplomacy.** Glasgow : William Collins Sons & Co.Ltd. 1981.